

Директива 2003/110/ЕО на Съвета

от 25 ноември 2003 година

относно помощ в случаите на транзит за целите на извеждане от територията по въздух

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, параграф 3, буква б) от него,

като взе предвид инициативата на Федерална република Германия,

като взе предвид становището на Европейския парламент,

като има предвид, че:

(1) Взаимопомощта в областта на извеждането от територията отчита общата цел за преустановяване на незаконно пребиваващите граждани на трети страни, които имат задължение да напуснат територията. Правната уредба, която е задължителна за всички държави-членки, допринася наред с останалото и за правната сигурност и за хармонизирането на процедурите.

(2) Извеждането от територията с въздушен транспорт се използва все повече, за да се преустанови пребиваването на граждани на трети страни. Независимо от положените от държавите-членки усилия да използват преимуществено директните линии, икономически фактори и/или недостигът на директни полети могат да налагат да се прибегва до въздушни връзки с междинно кацане в транзитните летища на други държави-членки.

(3) Препоръката на Съвета от 22 декември 1995 г. относно съгласуването и сътрудничеството при изпълнението на мерките за отвеждане [1] и Решение (SCH/COM-ех (98) 10) [2] на изпълнителния комитет от 21 април 1998 г. относно сътрудничеството между договарящите страни в областта на извеждането по въздух от територията на граждани на трети страни, вече отговарят на необходимостта от сътрудничество между държавите-членки в областта на извеждането от територията по въздух на граждани на трети страни.

(4) Суверенните права на държавите-членки, по-специално по отношение на прилагането на мерките на принудително изпълнение по отношение на упорити, неподчиняващи се граждани на трети страни, не се засягат.

(5) Конвенцията от 14 септември 1963 г. относно нарушенията и някои други събития настъпващи на борда на въздухоплавателните съдове (Токийска конвенция), по-специално що се отнася до властта, упражнявана от командира на полета и въпросите, отнасящи се до отговорността, не би трябвало да бъде засегната.

(6) Що се отнася до съобщаването на авиокомпаниите за изпълнението на мерки за отвеждане със и без ескорт, прави се позоваване на приложение 9 от Конвенцията за международната гражданска авиация (конвенция ICAO) от 7 декември 1944 г.

(7) Държавите-членки изпълняват настоящата директива, като спазват правата на човека и основните свободи, по-специално Женевската конвенция относно статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с протокола от Ню Йорк от 31 януари 1967 г. и Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. В съответствие с приложимите международни задължения транзитното преминаване по въздуха няма нито да се иска, нито да се разрешава, ако в третата страна, крайна цел на пътуването или на транзитното преминаване, гражданинът на третата страна рискува да бъде третиран по нечовешки или унизителен начин, да бъде измъчван или да му бъде наложено смъртно наказание, или животът, или свободата му да бъдат застрашени поради неговата раса, неговата религия, неговото гражданство, неговата принадлежност към определена социална група или неговите политически убеждения.

(8) Следва да се приемат необходимите мерки за изпълнението на настоящата директива в съответствие с Решение 1999/468/ЕО от 28 юни 1999 г. относно условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията [3].

(9) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва при приемането на настоящата директива и следователно не е обвързана от нея, нито е подчинена на нейното прилагане. Като се има предвид, че настоящата директива развива достиженията на правото от Шенген, в съответствие с дял IV от част трета от Договора за създаване на Европейската общност, доколкото тя се прилага по отношение на граждани на трети страни, които не отговарят или вече не отговарят на условията, предвидени за да може да се ползва правото на кратък престой, приложими на територията на една държава-членка, по силата на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в съответствие с член 5 от посочения по-горе протокол, Дания ще реши в срок от шест месеца, след като Съветът приеме настоящата директива, дали ще я въведе или не във вътрешното си право.

(10) По отношение на Република Исландия и Кралство Норвегия настоящата директива представлява едно развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на споразумението, сключено на 18 май 1999 г. между Съвета на Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за присъединяването на тези две държави към осъществяването, към прилагането и към

развитието на достиженията на правото от Шенген [4], доколкото тя се прилага по отношение на гражданите на трети страни, които не отговарят или вече не отговарят на условията, предвидени за да може да се ползва правото на кратък престой, приложими на територията на една държава-членка, по силата на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и спада към областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно някои условия за прилагане на посоченото споразумение [5].

(11) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, тази държава-членка не участва при приемането на настоящата директива и следователно не са в съответствие с член 4 от посочения протокол, обвързани от настоящата директива, и не я прилага.

(12) Настоящата директива представлява акт, основан на достиженията на правото от Шенген или акт, който е свързан с тях, по смисъла на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Настоящата директива има за предмет да определи мерките за сътрудничество, които могат да бъдат взети от компетентните органи в летищата на транзитно преминаване на държавите-членки, в рамките на извеждането от територията със или без ескорт, с въздушен транспорт.

Член 2

За нуждите на настоящата директива под:

а) "гражданин на трета страна" се разбира всяко лице, което не е гражданин на държава-членка на Европейския съюз, на Република Исландия или на Кралство Норвегия;

б) "молеща държава-членка" се разбира държавата-членка, която изпълнява едно решение за отвеждане, постановено срещу гражданин на трета страна и иска транзитно преминаване през летището на друга държава-членка;

в) "замолена държава-членка" или "държава-членка на транзитно преминаване" се разбира държавата-членка, в чието летище трябва да се осъществи транзитното преминаване;

г) "ескорт" се разбират всички лица от молещата държава-членка, натоварени да придружават гражданина на трета страна, включително лицата, натоварени с медицинските грижи, както и преводачите;

д) "транзитно преминаване с въздушен транспорт" се разбира преминаването на гражданина на трета страна, и при необходимост, ескорта през зоната на летище на замолената държава-членка, с оглед извеждането му с въздушен транспорт.

Член 3

1. Всяка държава-членка, която желае да върне обратно гражданин на трета страна с въздушен транспорт, проучва възможността да използва директен полет към страната на крайното назначение.

2. Ако държава-членка, която желае да върне обратно гражданин на трета страна, не може по разумни съображения от практическо естество, да използва директен полет към страната на крайното назначение, тя може да поиска транзитно преминаване по въздуха през друга държава-членка. По принцип, транзитно преминаване по въздуха не трябва да се иска, ако изпълнението на мярката по извеждането от територията налага смяна на летището на територията на замолената държава-членка.

3. Без да се засягат задълженията по член 8, замолената държава-членка може да откаже транзитното преминаване по въздуха, когато:

а) гражданин на трета страна е обвинен въз основа на националното право на замолената държава-членка за преследвани по наказателен ред правонарушения, или се издирва за изпълнение на наказание;

б) транзитното преминаване през други държави или обратното приемане от държавата на крайното назначение не са възможни;

в) мярката по извеждането от територията изисква смяна на летище на територията на замолената държава-членка;

г) исканата помощ не може да бъде оказана на точно определена дата по практически причини, или

д) гражданинът на третата страна ще представлява опасност за обществения ред, обществената безопасност, общественото здравеопазване или международните отношения на замолената държава-членка.

4. В случая по параграф 3, буква г) замолената държава-членка посочва в най-кратки срокове на молещата държава-членка, дата, възможно най-близка до първоначално поисканата дата, на която може да окаже сътрудничество във връзка с транзитното преминаване по въздух, доколкото другите условия са изпълнени.

5. Замолената държава-членка може да оттегли вече издадено разрешение за транзитно преминаване по въздуха, ако обстоятелства, обосноваващи отказа за транзитно преминаване по смисъла на параграф 3, бъдат узнати по-късно.

6. Замолената държава-членка уведомява незабавно молещата държава-членка, когато разрешение за транзитно преминаване по въздуха е отказано или оттеглено в съответствие с параграф 3 или 5, като ѝ посочва мотивите за отказа или за оттеглянето, или когато транзитното преминаване не може да бъде осигурено по други причини.

Член 4

1. Молбата за транзитно преминаване по въздуха със или без ескорт и за съпътстващите го мерки за сътрудничество по силата на член 5 параграф 1, трябва да бъде направена в писмена форма от молещата държава-членка. Тя трябва да бъде предадена на замолената държава-членка веднага щом това е възможно, но поне два дни преди транзитното преминаване. В особено спешни случаи, надлежно мотивирани, този срок може да бъде съкратен.

2. Замолената държава-членка съобщава решението си на молещата държава-членка в срок от два дни. Този срок може в надлежно мотивирани случаи да бъде продължен най-много с четиридесет и осем часа. Транзитното преминаване по въздуха не може да започне без разрешението на замолената държава-членка.

Ако замолената държава-членка не даде отговор в срока, посочен в първа алинея, действията по транзитното преминаване могат да започнат, като бъде отправено съобщение от молещата държава-членка.

Държавите-членки могат да предвидят на основата на двустранни или многостранни споразумения или договорености, че действията по транзитното преминаване могат да започнат въз основа на съобщение, изпратено от молещата държава-членка.

Държавите-членки уведомяват Комисията за споразуменията или договореностите, посочени в алинея трета. Комисията редовно изготвя доклад до Съвета за тези споразумения или договорености.

3. За нуждите на изпълнението на молбата, посочена в параграф 1, сведенията, изброени във формуляра за искане на разрешение за транзитно преминаване по въздуха, който е включен като приложение, се предават на замолената държава-членка.

Мерките, необходими за актуализирането и приспособяването на молбата за транзитно преминаване, включена в приложението, както и начините за предаване на тази молба, се определят в съответствие с процедурата предвидена в член 9, параграф 2.

4. За всяка молба за транзитно преминаване молещата държава-членка предава на замолената държава-членка данните, изброени в приложението.

5. Всяка държава-членка определя един централен орган за получаване на молбата, посочена в параграф 1.

Централните органи определят за всички летища на транзитно преминаване пунктове за връзка, с които може да се влезе във връзка през цялото времетраене на операцията по транзитното преминаване.

Член 5

1. Молещата държава-членка взема всички необходими мерки, за да протече операцията по транзитното преминаване във възможно най-кратък срок.

Операцията по транзитното преминаване трябва да се осъществи в срок от двадесет и четири часа.

2. В рамките на възможностите и при спазване на приложимите международни правила замолената държава-членка взема след взаимни консултации с молещата държава-членка всички необходими мерки за оказване на сътрудничество от кацането и отварянето на вратите на самолета до реалното отпътуване на гражданина на трета страна. Взаимни консултации не се изискват в случаите, посочени в буква б).

По-конкретно, тя предприема следните мерки за оказване на сътрудничество:

а) гражданинът на трета страна е чакан до самолета и се придружава на територията на транзитното летище, по-специално до полета за връзка;

б) спешна медицинска помощ се осигурява на гражданина на третата страна и при необходимост на членовете на ескорта;

в) снабдяване с хранителни продукти се осигурява на гражданина на третата страна и при нужда на членовете на ескорта;

г) документите за пътуването се приемат, съхраняват и предават, по-специално, в случай на отвеждане от територията без ескорт;

д) в случай на транзитно преминаване без ескорт молещата държава-членка се уведомява за мястото и часа на заминаването от територията на съответната държава-членка на гражданина на трета страна;

е) молещата държава-членка се уведомява за всяко сериозно произшествие, настъпило по време на транзитното преминаване на гражданина на третата страна.

3. Замолената държава-членка може в съответствие с вътрешното си законодателство:

а) да настани и подслони гражданите на трети страни в охранявани помещения;

б) да използва законни средства, за да попречи на гражданина на трета страна да окаже съпротива или да я преустанови.

4. Без да се засяга член 6, параграф 1, когато изпълнението на операцията по транзитното преминаване не може да бъде осъществено независимо от оказаното сътрудничество в съответствие с параграфи 1 и 2, замолената държава-членка може по искане на молещата държава-членка и съгласувано с нея да вземе всички мерки на сътрудничество, необходими за продължаването на операцията по транзитното преминаване.

В този случай срокът, посочен в параграф 1, може да бъде продължен най-много на четиридесет и осем часа.

5. Компетентните органи на замолената държава-членка, които отговарят за взетите мерки, решават какво да бъде естеството и обхватът на сътрудничеството по параграфи 2, 3 и 4.

6. Разходите, направени за действията, посочени в параграф 2, букви б) и в), са за сметка на молещата държава.

Другите разходи също са за сметка на молещата държава, доколкото те са действително направени и измерими.

Държавите-членки предоставят подходящи сведения относно критериите за оценяване на разходите, посочени във втора алинея.

Член 6

1. Молещата държава-членка се задължава да приеме обратно незабавно гражданина на трета страна, ако:

а) разрешението за транзитно преминаване по въздуха е било отказано или оттеглено на основание на член 3, параграф 3 или 5;

б) гражданинът на трета страна е проникнал без разрешение на територията на замолената държава-членка по време на транзитното преминаване;

в) извеждането от територията на гражданина на трета страна в друга страна на транзитно преминаване или в страната на крайното назначение, или качването му на полета за връзка са се провалили, или

г) транзитното преминаване по въздуха е невъзможно по други причини.

2. Замолената държава-членка помага за обратното приемане на гражданина на трета страна в молещата държава-членка в случаите, посочени в параграф 1. Разходите, свързани с връщането на гражданина на трета страна, са за сметка на молещата държава-членка.

Член 7

1. Правата на членовете на ескорта се ограничават през време на осъществяването на операцията по транзитното преминаване до неизбежна отбрана. Освен това в отсъствието на сили на реда на държавата-членка на транзитното преминаване или за да им бъде оказана помощ, членовете на ескорта могат да реагират на една непосредствена и сериозна опасност чрез разумна и съответстваща намеса, за да попречат на гражданина на трета страна да избяга, да се самонарани или да нарани трето лице, или да причини материални щети.

При всяко положение членовете на ескорта трябва да спазват законодателството на замолената държава-членка.

2. При транзитното преминаване по въздуха членовете на ескорта не са въоръжени и са облечени в цивилни дрехи. Те представят, ако замолената държава-членка го поиска, необходимите документи за самоличност, по-специално, разрешението за транзитно преминаване, издадено от държавата-членка на транзитното преминаване, или когато има такова, съобщението, посочено в член 4, параграф 2.

Член 8

Настоящата директива не засяга задълженията, които произтичат от Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. относно статута на бежанците, изменена с протокола от Ню Йорк от 31 януари 1967 г., от международните конвенции за правата на човека и основните свободи и от международните конвенции относно екстрадицията на хора.

Член 9

1. Комисията се подпомага от комитет.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Срокът, предвиден в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, е един месец.

3. Комитетът приема процедурен правилник.

Член 10

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от 6 декември 2005 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 11

Отменя се Решение (SCH/Com-ex (98) 10) на изпълнителния комитет от 21 април 1998 г. относно сътрудничеството между договарящите страни в областта на извеждането от територията на граждани на трети страни по въздух.

Член 12

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 13

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 25 ноември 2003 година.

За Съвета

Председател

G. Tremonti

[1] ОВ С 5, 10.1.1996 г., стр. 3.

[2] ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 193.

[3] ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

[4] ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

[5] ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31.